21/01/2021

Εθνομάρτυς Αρχιπ. Ευβοίας Νεόφυτος – Πρόμαχος πίστεως κ οπλίτης πατρίδος

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Χαλκίδος

Την Πέμπτη 21 Ιανουαρίου 2021 το πρωί, τιμήθηκε, όπως κάθε χρόνο, η εορτή του Αγίου μάρτυρος Νεοφύτου στον Ενοριακό Ι. Ναό Εισοδίων της Θεοτόκου Φύλλων Χαλκίδος, όπου φυλάσσεται παλαιά Εικόνα του Αγίου Νεοφύτου, αφιέρωμα του μακαριστού Αρχιεπισκόπου Ευβοίας Νεοφύτου Αδάμ (1841-1852) προς τον Ναό της γενέτειράς του, τα Φύλλα.

Στην ιερά πανήγυρη προεξήρχε ο Σεβασμιώτατος Ποιμενάρχης της Χαλκίδος κ. Χρυσόστομος, συλλειτουργούντων των Αρχιμ. Θεοφυλάκτου Τσαγκάρη-προϊσταμένου του Ι. Ν. Ευαγγελισμού της Θεοτόκου Χαλκίδος και Χριστοφόρου Παπαθανασίου-Εφημερίου της ιστορικής Ι. Μονής Αγίου Γεωργίου ΑΡΜΑ Φύλλων, του Σακελ. Αναστασίου Αναστασίου – Εφημερίου της Ενορίας Φύλλων και του Διακ. Νικολάου Πριμηκυρίου.

Στην ομιλία του προς τους πιστούς, ο Σεβασμιώτατος αναφέρθηκε στην Υπεραγία Θεοτόκο «Παραμυθία» και την θαυμαστή επέμβασή Της προς διάσωση των Μοναχών της Ι. Μ. Μονής Βατοπαιδίου, ένας εκ των οποίων σχετίζεται στενά με την Εύβοια, ο εορτάζων Όσιος Νεόφυτος ο προσμονάριος, που ασκήτευσε σε Βατοπαιδινό μετόχιο κοντά στη Λίμνη Ευβοίας. Καθώς και στους υπολοίπους εορτάζοντες Αγίους.

Εν συνεχεία, έκανε εκτενή αναφορά στον μακαριστό Αρχιεπίσκοπο Ευβοίας Νεόφυτο Αδάμ, ο οποίος γεννήθηκε στα Φύλλα Χαλκίδος περί το 1780 και βαφτίστηκε Νικόλαος. Ο πατέρας του Ανέστης απέθανε πολύ ενωρίς και η μητέρα του Ερατώ Αδάμ τον έστειλε σε υποδηματοποιό της Χαλκίδας, αλλά δεν παρέμεινε για πολύ. Στα δεκατρία του τον εγκατέστησε στην Ι. Μ. Αγίου Γεωργίου ΑΡΜΑ, όπου διδάχτηκε τα πρώτα του ελληνικά και εκκλησιαστικά γράμματα και εκάρη Μοναχός με το όνομα Νεόφυτος.

Χειροτονήθηκε Διάκονος από τον Μητροπολίτη Ευρίπου Ιερόθεο, λίγο πριν αναχωρήσει για Γιάννενα το 1799, όπου και ο Νεόφυτος μετοίκησε για να επιδοθεί στα γράμματα χάριν της εκεί ακμάζουσας ελληνικής παιδείας. Προσελήφθη, ως Αρχιδιάκονος, από τον Άρτης Πορφύριο, ύστερα ως Πρωτοσύγκελλος και πολλές φορές τον αντιπροσώπευσε στην Κωνσταντινούπολη, όπου στο Οικουμενικό Πατριαρχείο το 1813 χειροτονήθηκε Τιτουλάριος Επίσκοπος Μελιτουπόλεως Κυζίκου και το 1817 τοποθετήθηκε στη θέση του Επισκόπου Καρύστου.

Κατά τον χρόνο, που η Φιλική Εταιρεία διέδιδε τα υπέρ του έθνους ιερά μελετήματά της, ο Νεόφυτος κατηχήθηκε στο χωριό Ζάρκα, στον Ιερό Ναό τον οποίον έτυχε να λειτουργεί.

Τον Ιανουάριο του 1821 απήλθε στο Άγιο Όρος και κατόπιν στη Μικρά Ασία, τη Σάμο και τις Κυκλάδες, όπου, κατά τον Φιλόλογο Γ. Καδίτη, «ο φλογερός πατριώτης και μέλος της Φιλικής Εταιρείας Επίσκοπος Νεόφυτος, αφού στρατολόγησε όσους άντρες μπόρεσε, στις αρχές Αυγούστου 1821 αποβιβάστηκε στην παραλία του Αλιβερίου και με το υδραίικο πλοίο του Τομπάζη και με άλλα πλοία γεμάτα στρατιώτες ξεκίνησε για τα Στύρα. Ο Ομέρ μπέης, που βρισκόταν στην Αθήνα, έφθασε εκεί στις 12 Αυγούστου το πρωί. Ο Αρχιμ. Ναθαναήλ Ιωάννου αποτυπώνει το πέρας της επιχειρήσεως ως εξής: «Τραγικόν θέαμα ήτον αληθώς ο πόλεμος ούτος, τραγική σφαγή, και ουχί πόλεμος. Υπέρ τους ενενήκοντα εφονεύθησαν και επνίγησαν».

Ο Επίσκοπος στρατολογεί νέους, ναυλοχεί στην Ερέτρια, πορεύεται προς τα Βρυσάκια, στον Βατώντα δέχεται επίθεση των Τούρκων, μα διασώζεται από τον Αγγελή Γοβιό, μεταβαίνουν στο στρατόπεδο και συσκέπτονται για τη δεύτερη κατά της Καρύστου εκστρατεία, της οποίας ορίζεται ως κεφαλή. Αργότερα, θα στηρίξει και την υπό τον Κριεζώτη τρίτη πολιορκία της πόλης (άνοιξη του ’23) και την υπό τον Φαβιέρο τέταρτη και πολύ καταστροφική περιπέτεια (Μάρτιος 1826).

Παράλληλα, χρημάτισε Έξαρχος των Νήσων του Αιγαίου και των Σποράδων (το 1823), παραστάτης Ευρίπου στο Γ΄ Βουλευτικό, πληρεξούσιος Ευρίπου στις Εθνοσυνελεύσεις Αίγινας και Τροιζήνας, μέλος της Βουλής (το 1827), διατηρούσε και τον τίτλο του Επισκόπου Καρύστου μέχρι το 1833, οπότε και μετατέθηκε στη Φωκίδα έως το 1841, που επανήλθε Αρχιεπίσκοπος στην Εύβοια, αναλαμβάνοντας και Πρόεδρος της Ιεράς Συνόδου έως το 1850 οπότε το Οικουμενικό Πατριαρχείο χορήγησε το Κανονικό Αυτοκέφαλο στην Εκκλησία της Ελλάδος.

Ο μακαριστός Αρχιεπίσκοπος Ευβοίας Νεόφυτος ονομάσθηκε ως «ο πρόμαχος της πίστεως και οπλίτης της πατρίδος». Από τον Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη χαρακτηρίστηκε ως «ανήρ θεοσεβής και σεβάσμιος», από τον Δημήτριο Υψηλάντη ως «ψυχή όντως γενναιόφρων και υπέρμαχος»

από την Βουλή των Ελλήνων ως «σεβαστό του Αγώνος λείψανο». Σε δημοσίευμα της εφημερίδος «Αθηνά» των Αθηνών χαρακτηρίζεται ως «φίλος ένθερμος της Ελευθερίας και αυτονομίας της πατρίδος του αφιερώθηκε σε αυτήν από την αρχή του αγώνος. Ό,τι και αν είχε το ξόδευε σε ελεημοσύνες, απεβίωσε και αμφιβάλουμε αν βρέθηκαν σε αυτόν πενήντα δραχμές». Αποτιμώντας την εν

ίνει πως «αν και
του φρόνημα,
ών και Κληρικών

Ο διαπρέπων μεταξύ του ανωτέρου κλήρου και ως λύχνος φωτίζων Νεόφυτος κοιμήθηκε εν Κυρίω στις 11 Απριλίου 1851 και ενταφιάσθηκε στην ανατολική πλευρά του Μητροπολιτικού Ι. Ν. Αγίου Δημητρίου Χαλκίδος.

Μεταξύ των ευαρίθμων εκκλησιασθέντων (λόγω των ισχυόντων περιοριστικών μέτρων κατά της πανδημίας του νέου κορωνοϊού) παρέστησαν ο Αντιδήμαρχος Ληλαντίων κ. Δημήτριος Σέρρας και ο Πρόεδρος Κοινότητας Φύλλων κ. Αναστάσιος Τουλούμης.

Αμέσως μετά το τελεσθέν μνημόσυνο υπέρ αναπαύσεως της ψυχής του Εθνεγέρτη Ιεράρχη Νεοφύτου, άπαντες, με προεξάρχοντα τον Σεβασμιώτατο ποιμενάρχη μας εξήλθαν στο προαύλιο του Ι. Ναού, όπου ευρίσκεται προτομή του Αρχιεπισκόπου

Ευβοίας Νεοφύτου και ο Πρόεδρος της Κοινότητας κ. Τουλούμης κατέθεσε στεφάνι, ως ελάχιστο φόρο τιμής, προς τον ένδοξο γόνο της Πατρίδας μας.

Αξίζει να σημειωθεί ότι το χωριό Φύλλα της Χαλκίδος προσέφερε πολλά τέκνα της στον υπέρ Πίστεως και Πατρίδος Αγώνα του 1821, μεταξύ των οποίων ο Αρχιεπίσκοπος Ευβοίας Νεόφυτος (Αδάμ) και ο αρχηγός του Ελληνικού στόλου Ανδρέας Βώκος-Μιαούλης. Η σημερινή πανηγυρική Θεία Λειτουργία και το Αρχιερατικό Μνημόσυνο είναι οι πρώτες μιας σειράς δράσεων και εκδηλώσεων που η Ιερά Μητρόπολις Χαλκίδος έχει προγραμματίσει για την διακοσιοστή επέτειο την Εθνικής μας Παλιγγενεσίας.